

AURORA SOCIAL

Setmanari defensor dels interessos del Treball

Les comunicacions a la Redacció s'han de rebre lo més tard el dilluns.

No s'tornan els originals.

REDACCIÓ: Canuda, 15, 1.er
DE 12 A 1 Y DE 6 A 7
ADMINISTRACIÓ: Plassa de Santa Agna, 26
Apartat de correus núm. 26

Espanya, mitj any 1'50 pts., per corresponçal 1'75—Estranger, mitj any 2 francs, per corresponçal 2'75
Número solt 5 céntims.—Paquet de 25 números pera la venda 75 céntims
Pagos a la bestreta. Poden enviarse sellos de correo y tota classe de lletres de facil cobro.

Preus pels corresponçals propagandistes
5 números 7 pessetes semestre
25 " 30 " "
50 " 50 " "

AURORA SOCIAL cumpí diumenje passat una de ses modestes promeses realisant en son domicili el sorteig anunciat feya dies en les columnes de nostre setmanari. Novament hem tingut en nostra casa social als amichs que venen afavorintnos y alentantnos a perseverar en la tasca d'amor y de justícia que constitueix el nostre nori y a la que procurem consagrar les nostres forces. La llevor de l'obra nostra va granant. Sa florida son la serie d'institucions semblants a les nostres implantades per algunes societats de la capital y altres foranes. Aquesta es la nostra més íntima satisfacció: veure que hi ha gent disposada a cooperar a la trascendental obra que 'ns correspon com a treballadors, com a germans que som tots.

En el sorteig sortiren premiats els següents números:

1.ª Sort: N.º 308 — 2.ª, n.º 1828 — 3.ª, n.º 1058 — 4.ª, n.º 1254 — 5.ª, n.º 1219
6.ª, n.º 2734 — 7.ª, n.º 2194 — 8.ª, n.º 589 — 9.ª, n.º 53 — 10.ª, 1960

Serviren d'escrutadors Ha Mercé Castañer (Valldonzella, 3, fda.) y En Joan Culell (Nou de Sant Francesch, 17, porteria).
Tregué les boles el nen Rafel Mur (Valldonzella, 3, fda.)

DESPRÉS DEL CONGRÉS AGRÍCOL DE VICH

—Y donchs, ¿cóm es que'l Govern no ajuda aquets congressos subvencionantlos? miri que'ls agricultors ho necessitem.

—¿Pera qué subvencions? ¿pera que 'ls tomáeches vagin encare més baratos? Aixó no sempre convé.

Pe'ls vellets y pe'ls inválits

Una dificultat que s'va agravant cada dia en la família obrera es la subsistència dels inválits del treball y dels vellets.

Per la nostra Oficina de Colocacions va passant de molt temps ensà tota una processó de quinquagenaris.

Al arribar a aquesta edat, y áduch evans d'arribarhi, se 'ls deixa molt sovint sens colocació y d'eixos homes venerables, que s'van enmustehint y coronant son cap ab les flors del sepulcre, n'hi ha molts que han consagrat no solament el treball, sino també la gentilesa de la seva joventut a la industria o a la professió que 'ls llessa al mitj del carrer, precisament en els temps en que més necessitan de protecció y pietat.

En certs cárrechs burocrátics, hi ha una jubilació que estímem equitativa, pero en una gran part dels serveys que demana el treball intelectual y manual aquesta jubilació no existeix, ni es cosa fácil exténdr-la desseguida a totes les professions, per més que no faltin pas algunes bones voluntats.

Donchs, ¿cóm se pot resoldre aquest problema de la invalidesa y vellesa del obrer?

Nosaltres que no som sectaris ho volem reconeixer francament: Sort de la caritat, sobretot en el nostre país, ahont l'assistència oficial deixa tant que desitjar. Hi ha sobretot algunes institucions, les quals, sia qui vulla son fundador, presten serveys d'assistència heroica a la vellesa desvalguda. Ens referim a les Sors de la Caritat y en especial a les Germanetes dels Pobres, a les Assumpcionistes o Germanes del Obrer. Nosaltres hem volgut seguir les Cases que sostenen y presencien els serveys que presten a milers d'inválits. Y convidem als nostres lectors d'opinions més radicals a que fessin lo mateix pera que fallin ab imparcialitat en lloch de subjectarse a prejudicis que ofuscan la rahó.

Pe'o la caritat es insuficient. Per cada plassa que s'ompla n'hi ha deu de vacants. Ademés de que nosaltres creyem ab el Dr. Delbet, qui estudia aquest problema en *La Reforma Social*, que 'l vell que té família, tant com se 'puga, ha de viure ab sa família. El vell no deu ser eliminat, no deu ser amputat com un membre inútil del primer organisme social.

Aquest crim tenia alguna explicació en els pob'es barbres o en els que feyan consistir la major prosperitat de la república en la prepotència de la força muscular. Y áduch 'ls espartans rendian algun tribut de veneració a la vellesa.

El crim de llessar 'l vell del si de la família, quan aquesta té medis pera sa subsistència, es un crim que clama venjansa y atau malediccions. Recordeu l'exemple del plat de fusta.

El vell es un dels elements més necessaris pera la vida moral de la família. La seva presència es de gran importancia pera la educació dels petits y joves, als quals dona lliçons d'experiencia, de prudencia, de moralitat y amor pur y generós.

«Avia es dues vegades mare—diu l'adagi catalá. L'amor se desenrotlla en línia descendent y es un amor doble quan projecta el raig y la flama del afecte en la persona del net.

Donchs, áduch prescindint del deber que tenen tots els fills d'assistir als seus pares en la necessitat —y uha gran necessitat, extrema necessitat es la de la vellesa—hi ha un interés propi que aconsella guardar y assistir als vellets en el si de la família.

Donchs, ¿cóm se pot resoldre aquest problema, quan se tracta de la família obrera que viu precariament?

Per medi de les pensions obreres, de les Caixes de pensions per la vellesa y la invalidesa, de totes aquelles institucions que asseguen al obrer un bon pasament pera 'l temps del avenir en que no pot treballar.

Mes com a Barcelona tenim establerta una «Caixa de Pensions pera la Vellesa» (Oficines: Plassa Santa Agna, 4), quals éxits son cada dia majors, a continuació del present article donem compte d'algunes formes de pensions y capitals que ilustrarán nostre tema.

BONAMICH.

Els nostres grabats

Núm. 2.—Feynas d'embarcament de mercaderies a la costa catalana.

Núm. 3.—Vista general de Monistrol de Calders.

Núm. 4.—Pas de un convoy de soldats francesos ferits, camí de Colomb Bechar, després dels combats que sostingueren ab els marroquins, dies 13 y 14 de Maig.

Núm. 5.—Brillant il·luminació elèctrica de la ciutat y port de Sant Francesch de Califòrnia y de la nombrosa esquadra dels Estats Units, al donar aquesta la volta per tot el Continent americà.

Núm. 6.—Montatge de la ossamenta de un «Diplodocus», fòssil gegantí trobat al Colorado (Estats Units) y regalat per mister Andreu Carnegie al Museu de París.

CAIXA DE PENSIONS PERA LA VELLESA

Pensions immediates

Mediant entrega a la Caixa de Pensions d'un capital que pot ser cent pessetes o un múltiple d'eixa xifra, la Caixa satisfarà per mensualitats vensudes una pensió anual que cobrirà el pensionista desde un mes després d'estipulat el contracte fins que esdevingui sa mort.

En eixa forma s'obtiniran pensions que, segons la edat del pensionista al contractar, poden ascendir al 6, al 7, al 8, al 14, al 16 y més per cent del capital entregat, representant un interès molt superior al que normalment produïx el capital.

Eixa operació té grans aplicacions, així en venda de propietat, com en l'esfera de la beneficència.

Aquells que després d'una vida de treballs y sofriments arriben a la vellesa, sens família, posseïent solament un petit capital de 5.000 o 10.000 pessetes y sens tenir ja forces pera l'treball, mediant la constitució d'una pensió immediata poden solucionar el problema dels últims anys de sa vida, obtenint del capital estalviat un rendiment suficient pera ses necessitats molt superior al reduït interès que en altra forma els proporcionaria aquell capital.

Tot el que impulsa per sentiments caritatius o per altres causes desitja amparar la vellesa d'alguna persona falta de recursos, trobarà també en la forma de pensió immediata el modo de lograr que son sacrifici sia tot lo productiu y eficaç possible.

Pensions pera la vellesa

La Caixa emet llibretes pera la formació de pensions o rendes anuals vitalícies, cobrades desde 'ls 50, 55, 60 y 65 anys a elecció dels imponents en el moment de suscriure la llibreta.

Les pensions se constitueixen per medi de imposicions voluntaries en sa quantia y que poden ferse en qualsevol temps, podent variar també a voluntat del imponent la quantitat que cada vegada imposi.

Cada imposició crea una pensió que s' determina per les tarifes de la Caixa y que es proporcional a la edat que té l'imponent al fer la imposició y a la que ha elegit pera principi el cobro de les pensions.

Les imposicions poden ferse en forma abandonada y en forma reservada. Si s' fan en la primera de dites formes, crean el màxim de pensió, pero ni l'imponent ni sa família poden reclamar quantitat alguna, aduch quan «quell mori avans de la edat de retiro, consistint el dret del imponent en percebre la pensió anual creada desde que compleixi la edat fixada al efecte fins a sa mort. Siles imposicions se fan en forma reservada, l'imponent no pot reclamar sa devolució, pero el dia que esdevingui sa mort, la Caixa retornarà als hereus el 90 per 100 de les quantitats imposades, tant si la mort esdevé avans de la edat de retiro com si esdevé després.

Quan l'imponent compleixi la edat de retiro fixada pera comensar el cobro de les pensions, percebrà fins a sa mort, per mensualitats vensudes, la pensió anual que resulti de la suma de las pensions creades per totes les imposicions fetes.

Eix sistema de formació de pensions pera la vellesa té la ventatja de deixar al imponent durant tot el temps de formació de la pensió, en absoluta llibertat respecte al nombre, al temps y a la importància de ses imposicions, no perdent may el dret a les parts de pensió adhuch quan deixi de fer noves imposicions.

Exemples.—Si s'imposa desde 15 anys d'edat una pesseta setmanal en forma abandonada, se cobrarà desde la edat de retiro fins a la mort la pensió anual de: desde 55 anys, 397 pessetes; desde 60 anys, 627 pessetes; desde 65 anys, 1.053 pessetes.

Pot crearse la pensió vitalícia d'una pesseta diària, a cobrar desde 'ls 60 anys, imponent setmanalment desde:

5 anys.	0'36 ptes.	20 anys.	0'74 ptes.
10 . . .	0'45 .	25 . . .	0'97 .
15 . . .	0'58 .	30 . . .	1'29 .

Capitals pera la vellesa

En la mateixa forma que s'constitueixen pensions pera la vellesa se crean capitals, ab la sola diferència de que al arribar a la edat de retiro, en lloch de tenir dret l'imponent al cobro d'una pensió anual se trova propietari d'un capital superior al que hauria acumulat ab les quantitats entregades y son interès compost.

Al entrar son imponent en possessió d'eix capital, per haver complert la edat de retiro, pot optar entre deixar-lo dipositat en la Caixa guanyant en interessos, convertir-lo en pensió anual immediata, o cobrar-lo al acte.

Ab imposicions periòdiques de escassa importància se crean capitals que sens gran esforç poden arribar a 5, 0, 6, 0, 10.000, 17.000 pessetes y més.

Exemples.—Imposantse en forma abandonada a favor d'un noy desde son naixement deu cèntims diaris, dit noy percebrà al cumplir la edat de retiro el següent capital: a 50 anys, 6.495 pessetes; a 55, 8.688; a 60, 11.995; a 65, 17.471.

En cas d'imposarse en forma abandonada desde 'ls 15 anys una pesseta setmanal, s'obtinirà el següent capital: a 50 anys, 4.423 pessetes; a 55, 6.079; a 60, 8.554; a 65, 12.625. Si a favor d'un noy a partir de son naixement, se dipositen 100 pessetes anuals, durant 10 anys, se constituirà: a 50 anys, 7.001 pessetes; a 55, 9.186; a 60, 12.887; a 65, 17.808.

Si a favor d'un noy de 10 anys, s'imposen en forma abandonada 1.000 pessetes d'una sola vegada, se constituirà el següent capital: a 50 anys, 5.452 pessetes; a 55, 7.121; a 60, 9.653; a 65, 13.878.

La Cigala y la Formiga

La Cigala havia passat l'estiu cantant que cantava demunt dels canyissars.

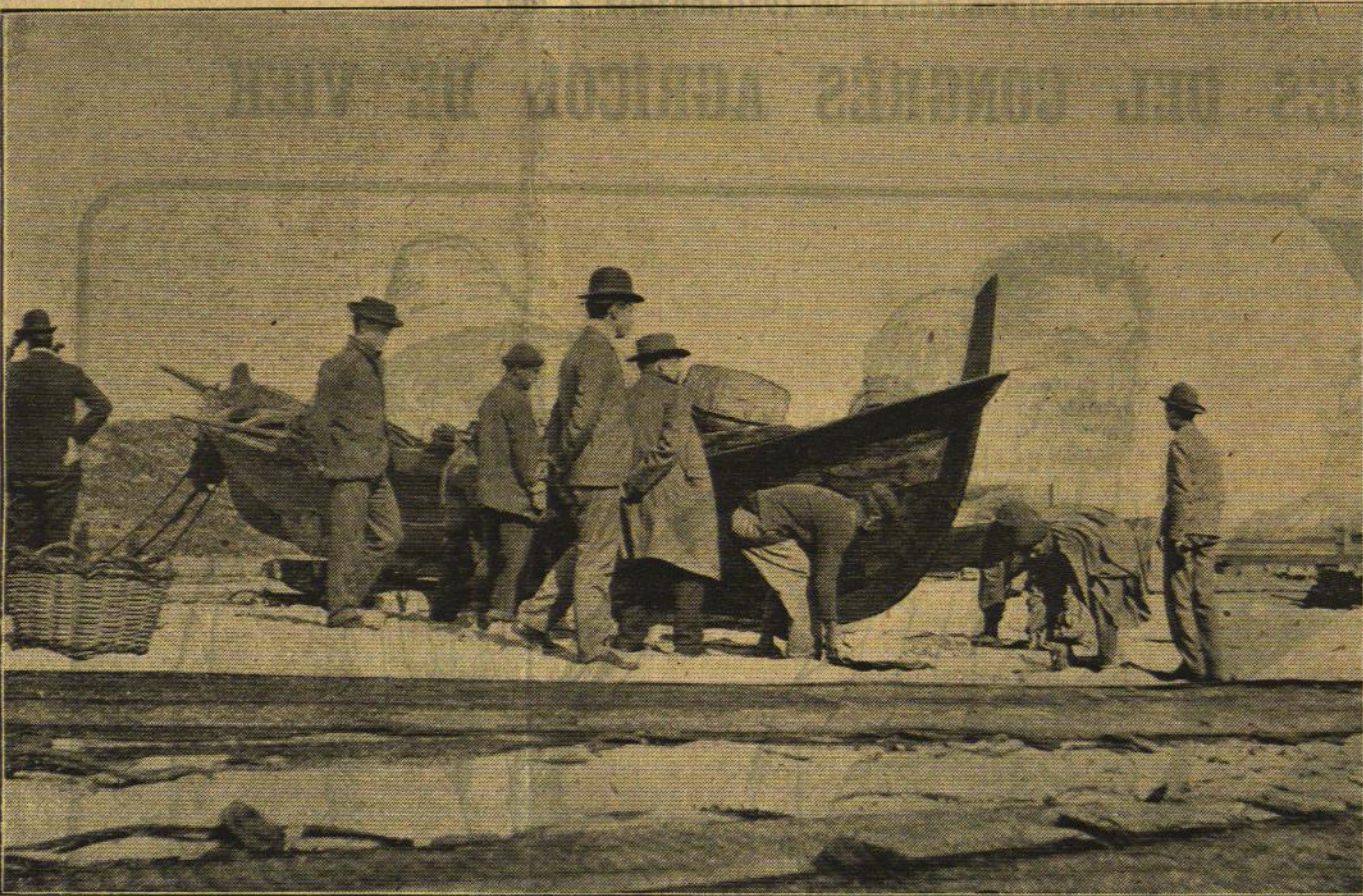
Pero arriba l'hivern, y com en aquelles cases que viuen sens contar, se troba famolenca y sens un pà a la post.

Ja feya bona estona que no havia tastat res, y ella que si, aleshores se'n va a fer el plorí a casa de la Formiga.

Truca al formiguer, y vol enmatllevar a la mestressa no més que fossin quatre grans de blat, que ja 'ls hi tornaria al arribar la collita, allà per la cap vuytada de la Mare de Deu d'Agost, que hi ha sarau, y envelats, y diu que la llogarà per fer de cornamusa.

La Formiga no es prestamista, y potser aquest es son menor defecte, sobre tot avuy que si us enmatlleven un duro, ja l'heu vist prou, germanets.

—¿Are t' recordas de mi?—va respondre la Formiga,—donchs, ¿qué feyas en el bon temps?

—Mestressa, no us enfadeu,—va replicar la Cigala,—pero soch tan flarmonica que cantava dia y nit.

—Sempre m'ho havia semblat,—va fer la Formiga, tirantli pe'ls nassos la porta del formiguer.—Donchs, mira: aixis com aleshores cantavas, are balla.

L.

Set d'or

No serveixen plata y or pera comprar alegria.

I

No entench pas per qué la mare me deya de nit y dia qu' en la estada d'aqueix mon no hi ha may la vera ditxa.

Com que ja es un bon xich vella, per eix cantó les enfila!

Be'n soch jo una bona mostra de que 's pot ser ben feliç!

Tinch un hort y una caseta, que sembla una satalla,

fins hi tinch dos caleixeres ab gerros fets de petxines;

cortinatje y cobrellit tot voltat de randa fina.

Lo sol, quan apunta'l jorn, ab sos bells raigs l'illumina;

les roses del meu hortet li donan flayre qu' encisa;

la besa ab amor constant lo ventitjol de marina,

y orenetes y pardals damunt ma finestra nian,

y per gosar a pleret d'eix paradís de delícies,

un marit que n' es enveja de comares y vehines.

Es gentil y ben plantat, com la més sapada alsina,

es lo més destre fadri que treballa en forn de vidre;

es honrat com lo primer, compassiu com una nina, sab de lletres com un mestre, y fa almoynes y oheix missa; y ab tantes gracies que té la que mes a mi m' captiva, es... no 'us ho vull amagar, lo molt y molt que m' estima. Així es lo que més m' envejan les casades y fadrines!

Y encara no 'ls ho dich tot! que algunes viuen tant tristes!... y no apar prou cristià, mostrà al que plora folles.

Bè es prou cert que no som richs... que 'l jornal, justet arriba... mes si no 'm dignés la mare qu' hem de pensà en malalties, de la escassés del diner ni sols m' en recordaria! Menys treball de pensà en lladres, ni ab lo que 'ls esmersariam! No serveixen plata y or pera comprar alegria.

II

Set anys fá que 'l marit, méu se n' es anat a l' Habana. Set anys que sento y que visch perque la dolor no mata! Doll etern de ma alegria, belles roses de mes galtes, rialles de mos plahers, ¿hont sou que m' heuen deixada? Diu que per guanyarme or ha abandonat llar y patria, que per mirarme feliç en llunya terra treballa. Si jo altre pler no volia que 'l ésser d' ell estimada! Si jo no volia altre or que al fons de sos ulls mirarme! Ay ma caseta volguda, quant y quant t' has trasmutada! Ja los cantos de m' alegria no ressonen en ta cambra; ja orenetes y pardals en ta finestra no s' paran;

(2)

ja les roses del meu hort no t' embauman ab sa flayre; ¡pera qué embellir lo niu si l' au ja ha emprés la volada!...

Junt a mon tálam desert plorant la nit he passada: ¡jo aquí morint!... ¡jell soll!... ¡lluny!... ¡Malhajas, set d' or! ¡Malhajas!

III

D' América 'l marit meu n' ha arribat ja fa tres dies; los que altre temps lo tractaren, avuy no 'l coneixerian! Té encorvades les espallles, com avans sos ulls no brillan; té trencada la color y sols ab bastó camina.

També blanchs son mos cabells, y es ma mirada esmortida; també ha trovat lassa y vella la que deixà casi nina!

Ab vint anys que ha sigut fora, la joventut n' ha fugida; ab tant or com ha portat no 'ns pot tornar a somriure!...

Ahir al caure la tarde volgué pujar a la vinya;

es lo dot que van donarli los seus pares que al cel sian!

En nostres jorns de ventura era tot quant posseïam;

anarhi a passà 'l diumenge, tota la nostra alegria.

Com a nins ajogaçats, entremitj dels ceps corriam;

lo qui atrapar se deixava, un bés per càstich rebia.

Ahi' al ésse' a mitj camí, ja 'l va abatre la fadiga:

—No poden mes flaques cames: esposa, rahó tenias!

Hem perdut vint anys de penes, hem malversat nostra ditxa;

si envera pogués tornar l' afany d' or ¡no m' tentaria!—

DOLORS MONSERRÁ DE MACIÀ

Un problema antich

Entre tots els debers que imposa a un pare y a una mare l'enlayrada autoritat que en ells resideix, no 'n coneix un altre de més grave que 'l d'escullir com se deu el magisteri de son fill, els mestres a qui han de confiar una part d'aquesta autoritat, associantlos per aquest fet a sa responsabilitat personal. En aquesta elecció ho jugan tot ells y sos fills. Aquest problema preocupava ja als més grans filòsofs del paganisme, que en aquest punt conordan ab els moderns. Plató se fa seves aquelles inmortals paraules que Sócrates en sa obra Laches dirigia als mestres de son temps: «...tinguen compte, perque no es sobre esclaus que feu vostre assaig, sino sobre 'ls nostres fills.» El gran pedagog Quintilià manifestava explícitament que un pare y una mare no debien escullir per preceptor de son fill sino a un home d'una virtut consumada: Praeceptorum eligere sanctissimum. El naturalista Plini, al parlar de les qualitats que han de reunir els mestres, diu que «un pare y una mare no deuen contentarse ab aquesta vaga reputació de moralitat, de que es tan cómodo y fácil gosar en el mon.» Y afegeix que 'ls pares han d'escorcollar la conducta dels mestres, sobre tot «en èpoques de relaxació y de llicència en les costums públiques... In hacientia temporum.» Y dirigintse a una dama romana que li demanava consell sobre l'elecció d'un mestre, Plini li advertia: «Ab l'auxili dels deus, confieu aquest noy a un home que avans que tot l'eduqui en les bones costums, perque les assignatures que pugui aprendre sens les bones costums son una mala ciencia.» Aixis escribían autors contemporanis de la crapulosa Cápua y de la lasciva Pompeya. «Hi ha homes—diu Plutarcus—a qui 'ls vicis més repugnants fan incapassos de qualsevol altra profeció; veusauquí e's que s'ofereixen ab alguna freqüència pera educar a la joventut; y en tals mans gosan posar molts pares a sos fills; ¡tan poch s'hi miran!» Y continua el mateix autor: «No atendre a la virtut es sacrificar lo que hi ha de més essencial en tota educació. El mestre té el deber de reunir a un gran tresor de ciencia y d'experiencia costums pures y una conducta intatxable: d'altra manera tot està perdut. La bona educació es l'origen de totes les virtuts; pero ab una condició indispensable, y es que 'l preceptor sia de si virtuós; y llevores... rodejará, per dirho aixis, a son jove alumne del doble fonament dels preceptes y dels exemples, pera impedir que ses costums se perverteixin.» Y afegeix Plutarcus que «pera procurar al fill els mellores, e's més dignes preceptors, no s'ha de plànyer cap gasto, cap mena de sacrifici.» El filòsof Aristippo demanava 50 dracmes (antiga moneda grega) pera instruhir y educar a un noy. «¡Cóm!—exclamà el seu pare, que ho trobava massa car.—Si ab aquesta suma ne tindria prou per la compra d'un esclau!—Ja ho poden fer—contestà Aristippo,—y aixis ne tindreu dos d'esclaus: vostre fill y el que han-

rèu comprat.» Y es que la bona educació val més que la hisenda y que totes les coses materials que més costan per pujar a un fill.

X.

Congrés d'Historia de la Corona d'Aragó

Per la Secretaria del Congrés se comunica lo següent:

En les invitacions circulades per la Junta organitzadora del Congrés d'Historia de la Corona d'Aragó als pobles que eren «Carrers» de Barcelona, pera que concórrin a la gran festa que en honor del establiment del Consell de Cent, tindrà lloch el dia 26 del corrent, se omittiren algunes poblacions que, per baronies de la ciutat estaven subjectes a sa jurisdicció. Un dels tals, era Caldes de Montbuy, per formar part del antich castell de Montbuy propietat de Barcelona.

El municipi de Caldes de Montbuy conserva recort d'haver sigut carrer de Barcelona y un representant del mateix ha acudit a la Secretaria del Congrés reclamant contra la omisió y exhibint copia legalisada d'un privilegi reyal de 1445, en el qual se consigna entre altres coses que: «E mes que en tal case a major cantella ara per lavors e lavors perara los dits Promohens, Universitat e Singular de aquella, ensembs ab la jurisdicció e ab tots sos drets e pertinençies de la dita Vila e Terme sien haüts per carrer e membre inseparable de la Ciutat de Barcelona hoy no resmenys que feta la luició los dits habitants de la dita vila presents e sdevenidors se puxen intitular ciutadans de la dita Ciutat de Barcelona, axi e en tal manera com si tenien lloch e stada dins la dita Ciutat.»

(3)

La desinfecció dels llibres

El doctor Aramponnière llegí fa algun temps a la Acadèmia de Medicina de París una interessant comunicació sobre un procediment de desinfecció dels llibres vells, degut al doctor Herlioz, de Grenoble.

La desinfecció dels llibres que han pertenescut a malalts i que poden ésser transmissors de germens de malalties, és un treball difícil. El doctor Herlioz realitza aquest treball posant els llibres que s'volen desinfectar en una estufa, on s'efectua, ab una temperatura de més de 95 graus, la evaporació d'un líquid que produeix vapors de aldehides.

La sola precaució que s'ha de prendre per les enquadernacions delicades és embolicar el llibre ab una fulla de paper.

La solució que Mr. Herlioz dona al problema és de gran importància, puig la desinfecció de llibres vells comprats en mercats, la dels de les escoles comunals i biblioteques i en general la de tots els volums que passen per les mans de molts llegidors, ha preocupat a molts higienistes.

Per què no hi ha

més terres de regadiu

No soch degà en agricultura, però si molt observador i pràctic en els resultats agrícoles: dintre d'aquesta pràctica puch afirmar que si tots els pagesos, no sols de Catalunya, si que també de tota Espanya, ens uníssim, logríem regar quasi totes les terres de secà, cosa importantíssima i sense detriment de cap indústria nacional, y encare que sembli impossible, solament venent certs reparos del Govern en modificar un dels articles dels aranzels, logríem nostres aspiracions.

Per exemple, creya jo de bona fe que sent una de les més importants ventajetes per conjurar la crisi agrícola y entre altres, evitar la emigració, bastava demanarho per lograrho; però m'he convenut per la Intervenció directa que he tingut en aquest assumpte que solament ab la unió de tots lograré m'lo que incomprendiblement no assolim separats.

No dech esforçar-me en demostrar la importància del regar, perquè quasi totes les cullites que s'perden es per falta d'aigua; y com sia que 'ls medis practcats fins a la fetxa son sumament costosos, no s'utilisen com deuria per augmentar la riquesa agrícola, base de tot co'mers y industria, y única necessaria y insubstituible per la vida de tot ser animat.

La elevació d'aygues té entre altres inconvenients lo fatigós del treball els dies de regar que son d'elevades temperatures y de consegüent la impossible duració dels mateixos, tota vegada que exposen al operari a greus molesties a no ser que tinguin molts animals innecessaris després per 'ls demés treballs agrícoles.

Son pòchs els terrenys de secà que tenen a mà gas o electricitat; y encare així s'necessiten molts y costosos motors o pous molt abundants per a que no s'agoti 'l caudal en dies de grans regades, y ademés se necessiten unes insalacions de mamposteria per llargues distancies, quin cost no compensa cap benefici.

Tenint en compte que per regla general a tot terreny de secà fenthi un pou se troba aigua a més o menys profunditat; partint de la base per tenir unitat de que 'l pou té 5 metres sobra 'l nivell del terreny y que deu elevarse a 6 d'altura sobre dit nivell que son en junt 11 metres d'altura, un motor de benzina de 8 HP, que consum quatre litres per hora y eleva 120.000 litres d'aigua en dit temps, es capàs per regar una bona extensió de terreny.

Dits motors montats sobre uns supports portàtils a ma y absa bomba corresponent se venen a comp'etament arreglats per aquest ús, y el treball màxim del operari consisteix en sa traslació d'un pou al altre, enxufar b un troc de canyeria colocat ad hoc en cada pou y posarlo en marxa, no necessitant cap cuidat de vigilancia ni coneixement científich quan funciona. El seu pes complert es d'uns 75 kilos aproximadament.

La benzina, com hem dit, consum 4 litres hora y eleva 10.000 litres d'aigua en dit temps. A rahó de 0'80 pesetes son valor es de 3'20 pesetes; preu poch remunerador per 'ls fins descorts. Si costés 0'20, 0'25 y fins 0'30 pesetes foren grans els seus beneficis resultats. Aquest preu podria ser perfectament; donch a Belgica s'ven a 0'15 y a 0'20 pesetes perquè no t'nen els drets arancelaris que hi ha a Espanya, ahont paguem 50 pesetes per litre en com'te de drets.

Donchs bé; per a poder regar quasi tots els terrenys de secà crido a tots els pagesos per a que s'uneixin als automovilistes, industrials y comerciants per a que tots plegats demanem al Govern procuri deixar desenrotllar la agricultura, la industria y el comerç rebellant 'ls drets arancelaris de la benzina que no poden perjudicar a ningú absolutament.

LLUIS R. DE F. BAIXERAS

Propietari agricultor y president del Royal Automovil Club de Barcelona.

Una Exposició

Ab motiu del primer centenari de la guerra de la independència de 1808, la Cambra Agrícola Oficial del Plá de Bages organisa a Manresa, fins al dia 31 d'Agost de 1908, una Exposició de maquinaria y útils agrícoles baix les següents

BASES GENERALS

Dita Exposició se realitzarà mitjansant les exhibicions corresponents als grups

- A, exhibició de maquinaria agrícola
- B, » » útils agrícoles
- C, » » útils especials

Exhibició de maquinaria

Compondrà la maquinaria, propiament dita per a l'agricultura, en tots sos aspectes y aplicacions.

Exhibició d'útils agrícoles

Compondrà tots los utensilis, per insignificants que siguin, de utilitat per a l'agricultor. Com son: eynes manuals, utensilis y material de cellers, de galliner, material de construcció que sigui de novetat y d'utilitat agrícola: y jardineria, etc. etc.

Exhibició única

Compondrà aquelles màquines que a voluntat del expositor serán sotmeses a les probes de treball a que estan destinades. Tals son arades, bombes o aparells per a extracció y elevació d'aygues, segadores, pulverisadores, etc. etc.

Adjudicació de premis als expositors

Primers premis

A. Premi en metàllich y diploma de primera classe a la millor instal·lació de maquinaria agrícola.

B. Premi en metàllich y diploma de primera classe a la més completa instal·lació d'útils agrícoles.

C. Premi en metàllich y distinció de primera classe a la màquina qual funcionament y utilitat sigui reconeguda per el jurat com a més original y més important.

Segons premis

A. Medalla de plata a la instal·lació que segueixi en importància a la del primer premi aquesta agrupació.

B. Medalla de plata a la instal·lació que segueixi en importància a la del primer premi d'aquesta agrupació.

C. Medalla de plata a la instal·lació que segueixi en importància a la del primer premi d'aquesta agrupació.

(5)

El Jurat concedirà els diplomes que crega convenient als expositors que siguin merexedors d'ells per a 'ls efectes que presentin a la Exposició. Nota: També el Jurat se reserva el dret de concedir un premi de honor per a l'expositor que presenti una màquina de nova invenció que el Jurat la cregui digne de ser premiada.

Jurat.—President: Exm. Sr. D. Ignasi Girona, Eng. Industrial.—Vocals: D. Ignasi Victor Clarió, Eng. Agrónom.—D. Antoni Vega March, Eng. Industrial.—D. Silvi Rahola, Eng. Industrial.—Don Victor Rossich, Eng. Industrial.—D. Juli Laigüet, Eng. Industrial.—D. Fruytós Verneda, Pèrit Agrónom.

Comissió executiva de la Cambra Agrícola.—President: Valenti Cura.—Vocals: Joseph Vives, Joan Fargas.—Maurici Catllà.—Secretari: Isidre Viladés.

El conreu de les roses.—Una de les principals riqueses de Bulgaria es el conreu de les roses ab l'objecte d'extraure'n l'essència olorosa. L'any passat la cullita fou valuada en 600.000 muscals (franquets) o siga un 40 per 100 inferior a la dels anys precedents. Per aixó un muscal que abans valia uns 2'50 francs ara se cotisa a 4'50 y a 4'80 francs.

Dia de Corpus

(DEL NATURAL)

—Paperets! Ginestas! Acabemela, jove, que aviat passarà la professó...

—¿Quánt ne volem de la que teniu al celler?

—Vint cèntims y deu n'hi dó?

—I y are, escanyats d'armilla! ¿Què us pensen que me l'han baixada de french del Tibidabo ab el faniculer?

—Bueno, bueno, mestresse, no us torneu vermella, si no, entre la calor y el sofoc, perdreu la gana de separ.

—Titelles!... Burletes! Heretes!

—No empenyi, no empenyi! ¿creu que soch serradures per ficarles dins del sach?

—Pero ¿no ven que aquesta gent juga a veure si m treuen a fora de lloch?... Renyia e ls y no a mi, que a la fi la culpa no s meva.

—¿Què s'graciós!...

—Gracienc, per servir-la. Carrer de l'Angel, número...

—Prou, sen, prou. ¿Ja t' deixan sortir a casa seva?

—¿Per què nó? Sempre se distreu un vengent la professó, y aquestes cares del temps d' Hernán Cortes.

—¿Escanyoliti!... ¿Arri allà, mitja cerilla!

—¿Gracies a Deu, qu' me l' hi tret del devant! Are, a veure la pr sessó ab sossego.

—¿Caramet-los de goma y menta!... ¿Un paquet cinch cèntims!...

—Bona dona, quants n' hi han a cada ro'llo?

—¿Ay, filla meva! de b' na fe li juro que no 'ls hi contar may: lo que si puch dirli, que son d' aquells que diuen «tornem-hi», no son de sucre com aquells que venen per costum ganapies y dones en dies com avuy. Jo tot l' any vench caramet-los y tinch la meva pa'roquia feta.

—A veure: doneume'n un i aquest.

—Tingui: es convecherà que vengh mel...

—Jove, si s' servit.

—¿Què es aixó? ¿Un paper de tramvia?

—No, senyor: bitllet de la cadira que seu.

—¿Ah!... ¿Es a dir que per a reposar he de donar diners? ¡Sch! Esten de broma, mestre.

—Deixeuvos de mestres ni de pàrvuls; si vol estar ab comoditat y a primera fila: vai un ral.

—¿Vaja, home! ¿Vos penseu que bado? A Vilabona, si yá un senyor, o voste mat'ix, després de donarli la cadira, encara volem que fassi pa y trago.

—Be, veureu: aixó es un negoci particular. Per veure-be la professó s' ha de pagar: si no haureu d' estar dret; ¿què més volem que us digui?

—Prou: ja ho tinc entès. Però, encare que bagi d' estarme a dalt d' un arbre, jo vuy veure la festa aquesta de Barcelona, que encare no li som vista may.

—¿Diuen que hi va 'l general?

—No ho sé, senyora Ignasieta. Però pot contar que hi anirà lo més bo y u ellor. ¡Hi va l' home!

—¿Que l' han fet regidor, potser?

—¿Cà! ¿No sabia que era sereno? Y que ha estrenat botes de xarol... Vuy esperar que passi per veure si li apretan gayre.

—¿Y vol preguntarli una cosa aixís, fent el curs la professó?

—No. Be prou m' ho dirà la seva cara de que les sabates no i son grans.

—¿Mama! ¡mama! ¡Enfilam!

—¿Peres ma sa, baylet: ¿creus que portes volqués?

—Es que vuy veure qui passa.

—Gent depressa y que trepitja a tothom.

—Jo no ho veig!... ¿No ho veig!...

—Està be que no ho vegis, però no m' estiris les faldilles.

—Vuy enar a casa...

EMILI GRAELLS CASTELLS.

CONSELLS

Si no vols pagar tribut a metge ni apotecari, menja sols lo necessari, que la tempraça es salut.

Tot excés es un pecat y causa de malalties; per ben viure, es bo que sies continent y moderat.

Tot excés dona defici: en lo lícit ten tempraça, y de lo il·lícit privança sens pactar may ab el vici.

L'integritat de la vida que gosa el qui té salut, exceleix quan hi vá unida la costum de la virtut.

Qualsevol concupiscencia, qualsevol sensualitat, rebaixa l'intel·ligencia y entorpeix la voluntat.

Arts que la salut conservan son l'higiene y la moral; les dues ensemps preservan l'esperit y el cos de mal.

Ajuda a allargar la vida y a gosarne ab sanitat tenir l'ànima aixerrida y el cos sempre ab netedat.

(4)

(6)

Tot excés du el perjudici
de fer malbé la salut;
tot excés empeny a un vici,
fin l'excés d'una virtut.

L'exercici moderat
les forces del cos fa creixer,
y el bon humor fa renèixer
qu'es fruyt de la sanitat.

Si de viure molt tens ganes,
fuig dels treballs violents,
nodreixte ab viandes sanes,
y els pens d'aixuta y calents.

No es ditxós aquell qui neix
y viu sempre ab l'opulència,
ditxós es qui sab la ciència
de bastarse a sí mateix.

Quants, menats per l'apetit,
fan el sort als bous consells,
y, per no haberos seguit,
tart s'estiran els cabells!

Les passions anivellades
donan la tranquil·litat,
sossech que cerca debades
qui du el cor desenfrenat.

Tota passió sense brida
per qui no vol refrenarla;
l'art per allargar la vida
consisteix en no acursarla.

Desitjs sens necessitat
y temors sense motiu
logran fer d'un potentat
un miserable catiu.

Tractant d'ensenyar als altres,
tot sovint nos oblidam
dels obstacles que trobam
per corregintse a nosaltres.

Defuig y evita els extrems;
tot lo violent no dura;
cavall que surt d'andadura
queda retut al poch temps.

MARIAN AGUILÓ

CRÒNICA SOCIAL

Estadística de periòdics

A Europa's publiquen actualment a prop de 20.000 periòdics. El primer lloch l' ocupa Alemanya hont se'n imprimeixen 5.500, d'entre aquestos 800 diaris; immediatament segueix Anglaterra ab 3.000, d'entre ells 500 diaris; França figura ab 2.819; Italia en té 1.400; després ve Austria, Espanya, Rússia, Grecia y Suïssa.

A Àsia's publiquen a prop de 3.000 periòdics, dels quals corresponen la major part al Japó, Corea e Índies. Sols en el Japó's compten 1.500.

En cambi en tota l'Àfrica gayrebé no's publiquen periòdics, car no més n'hi han 200. Se'n publiquen 30 a Egipte y els demés en les altres colònies europees.

A Amèrica es hont més periòdics es publiquen, car sols en els Estats Units n'ixen 12.000 dels quals 1.000 son diaris. A Austràlia son poquíssims els que's publiquen.

La cullita del oli

Segons dats facilitats pe'l Museu comercial de Trieste, la cullita de les olives y la producció de l'oli en 1907 han donat excelent resultat, tant respecte a la quantitat com a la qualitat. Particularment Italia y Grecia, que exporten oli en gran escala, han tingut una campanya sumament favorable.

A Grecia y a Creta la cullita ha pujat a 72 milions de kilograms. L'oli d'aquest darrer país s'exporta en sa major part als països balcànics, Austria, Hungria y Amèrica del Nord.

Italia ha tingut en l'any susdit una bona cullita en tots els centres de producció, excepte la Liguria, hont la gran secada ha perjudicat considerablement. La comarca de Nàpols ha estat més favorecida que cap altra; ha produït una enorme quantitat d'oli d'excelent qualitat, pujant el total de lo recullit a una xifra may igualada. De la mateixa manera les comarques de Sicília y Palermo han tingut bones cullites.

En cambi a Toscana (Lucca, Pisa), els olis de la qual son els més fons y els millors cotissats, la cullita ha estat inferior a la d'altres anys a causa de les moltes pedregades.

La cullita a Espanya ha quedat retrassada per més d'un mes, a causa dels vents fets que's desencadenaren després de setembre; pero, ab tot, l'oliva ha madurat be, y en les provincies de Valencia, Castelló, Tàrragona, Alacant y Murcia, s'ha obtingut una producció que no baixa de 368.000 tonelades.

El comerç de França

De l'exàmen del comerç francès en el primer trimestre de 1907 ab les nacions que importen a França o exporten d'ella, resulten els següents dats:

Les compres realitzades per França presenten una millora de 14.244.000 francs ab els Estats Units; de 12.178.000 ab Bèlgica; de 6.239.000 ab el Brasil; de 2.670.000 ab Alemanya; y de 1.421.000 ab Suïssa. En cambi, han disminuït, en 40.068.000 francs a la República Argentina; en 22.816.000 a l'Anglaterra; en 22.385.000 a Rússia; en 13.776.000 a Turquia; en 5.865.000 a Italia, y en 3.708.000 francs a Espanya.

Les ventes franceses han progressat en 48.124.000 francs a Bèlgica y en 1.838.000 a la República Argentina; pero han sofert una baixa de 60.247.000 a Anglaterra; de 42.232.000 als Estats Units; de 12.101.000 a Suïssa; de 3.030.000 al Brasil; de 2.763.000 a Italia; de 2.564.000 a Alemanya; de 2.229.000 a Rússia, y de 834.000 a Austria Hungria.

Els consums a Barcelona

Estat demostratiu per agrupacions de especíes de la recaudació obtinguda per Consums y Arbitris additionals durant el mes de Maig de 1908 comparada ab la de 1907.

Carns y peix. Recaudat en 1907: 684.379'47 pessetes. Recaudat en 1908: 742.930'90 pessetes. Major recaudació en 1908: 58.551'43 pessetes.

Líquids. Recaudació en 1907: 589.873'01 pessetes. Recaudació en 1908: 167.292'32 pessetes. Major recaudació en 1907: 422.576'69 pessetes.

Altres especíes. Recaudació en 1907: pessetes 181.049'63. Recaudació en 1908: 201.164'07 pessetes. Major recaudació en 1908: 20.414'44 pessetes.

Arbitris additionals. Recaudació en 1907: pessetes 60.229'55. Recaudació en 1908: 91.806'94 pessetes. Major recaudació en 1908: 31.577'39 pessetes.

Deutes menors. Recaudació en 1907: pessetes 41.013'44. Recaudació en 1908: 41.753'34 pessetes. Major recaudació en 1908: 739'90 pessetes.

Totals. Recaudat en 1907: 1.556.545'10 pessetes. Recaudat en 1908: 1.244.951'57 pessetes. Disminució en 1908: 311.593'53 pessetes.

Per la llei de desgravació dels vins han deixat de cobrarse 461.989'72 pessetes.

Del precedent estat apareix una pèrdua de

311.593'53 pessetes, que a no haver estat per les diferències de tarifa y nous arbitris que han importat 106.971'15 pessetes, s'hauria aixecat a 418.564'68 pessetes.

Resta benefici per major recaudació pessetes 43.425'05.

Nova Junta

Societat d'Estudis Econòmics.—La nova Junta Directiva s'ha constituït ab els senyors següents:

Don Joseph Sitjas Furriol, president; don Joseph Ferrés, vis-president; don Ramón Rucabado Comerma, secretari; don Ricart Ferrer Smith, vis-secretari; don Marcell Graell, tesorero; don A. Soldevila, vis-tesorero; don Carles Viloca, bibliotecari primer; don Joan Russinyol, bibliotecari segon.

Caixa de Pensions

Durant la última setmana la Caixa de Pensions pera la Vellesa y d'Estalvis ha rebut per impositons la quantitat de 40.124 pessetes y ha pagat per retorns d'estalvi y per plassos mensuals de pensió 26.554 pessetes.

Pel Centenari de Jaume I

La Unió Gremial fa públic a tots els gremis que posseeixen banderes o penons, tant antics com moderns, que poden passar avis a la Secretaria de dita Associació, Tallers, 22, pral., de 4 a 6 de la tarde, a l'objecte de posarse d'acort els representants dels gremis reunits, ab la Comissió organitzadora de les festes del «VII Centenari del rey en Jaume I.»

Nou domicili

La Societat de fanalers, Hauners y llautoners ha traslladat el seu domicili al carrer de l'Hospital, 93.

Congrés d'Economia

Les qüestions que's posaran a discussió en el próxim congrés d'Economia son les següents: Problemes monetari y bancari, Administració local, Societats de segurs, Servey de correus, Imposat d'utilitats, Crèdit agrícola, Concentració de fàbriques, Oficines del treball, Propaganda econòmica y Orientació.

***

El diumenge passat se celebrà al teatre del Tivoli un meeting contra'l projecte de llei del terrorisme. Com que'l rigorisme del projecte serví també de plataforma al jacobinisme y al mercantilisme de la premsa del «trust» y d'alguns que desde aquí li fan la garagara, insistirem sobre aquest punt ab independència de criteri y de tot compromís de secta o de partit.

Imp, carrer Non de St. Francesch, 17

SECCIO D'ANUNCIS

COLOCACIONS.—Se necessiten:

Aprenent camiser.
Noy pera recados.
Oficiala planxadora.
Brodadora.
Oficiala gorrista.
Encuadernador ab bones referències.
Aprenent rellojter.
Oficiala modista.
Mitj oficial impresó.
Oficial sabater.
Aprenent escultor.
» xocolater.

Aprenent pasticer.
Aprenent pera la confecció de roba blanca.
Noy de 14 anys pera repartir prospectos.
Maquinista.
Noya pera cusir en tela.
Aprenent fotógrafo.
Noy pera taller de sombreros (recadé).
Aprenent pera tenda de comestibles.
Aprenent d'encuadernadó.

NOTA.—Al objecte de no dificultar el funcionament de nostra oficina se fa avinent que aquesta únicament extindrà els seus serveys a las colocacions consignadas en el adjunt anunci lo que fem present a las personas que faltas de treball acudeixen a nostre domicili social al objecte de evitalshi la perdua de temps y las molestias inherents a una negativa involuntaria per part nostra.—Las cartas se dirigiran a la Oficina de colocacions.

Hores de despaig a la redacció: De 12 a 1 del mitjdia.
NOTA.—Nostres serveys pel caràcter aventural de la majoria de colocacions no podem extendre'ls a las personas de fora de Barcelona y en el cas de que alguna especialitat vingui a crear una excepció a n'aquella regle se'ns deurán fer les peticions personalment.

PELUQUERIA

A. SARRA

RAMBLA DEL CENTRO, 1, ENTR.º

Frente al Teatro del Liceo

BOLSA DEL TRABAJO.—Instalada en el Fomento del Trabajo Nacional.

Plaza de Santa Ana, 4.-OFERTAS:

Medio oficial prensista.
Oficiala costurera.
Bordadoras.
Empleada que escriba a màquina.
Comisionista.
Meritorio.
Delineante.

Auxiliar de tenedor de libros.
Oficiales cronistas.
Mecanógrafo.
Corredor de perfumeria.
Aprendices pañeria.
Taquígrafo.
Aprendiz pintor.
id. carpintero.

(En la secretaría de la institución hay nuevas listas)

EL MEJOR Y MAS AGRADABLE PURGANTE

Laxante, refrescante, diurético, digestivo y depurativo

TISANA DEL LABRADOR

Gura el estreñimiento, los catarros, gastricos, intestinales, la tos, la bilis, los resfriados, los dolores clásticos y neurálgicos; facilita la digestión, calma los calambres de estómago y vientre; es muy agradable al paladar; no fatiga al paciente.

En farmacias y Droguerías: Cariera con 2 paquetes, 0'50 pesetas; por correo, 0'60.—Se admiten sellos.
Depositarlo: AUSTRI, Vertrallans, 5, 3.º, Barcelona

HERPES (Brians)

La pomada y esencia anti-herpética de Botta preparadas por Borrell, curan de un modo prodigioso los herpes y demás enfermedades de la piel por inveterados que sean. Son tan eficaces las virtudes de estos remedios, que se han curado con ellos personas que tenían muy arraigados los herpes y que cada año tenían que tomar baños y aguas sulfurosas sin lograr su curación.—Único depósito:

Botica Borrell, calle Conde del Asalto, num. 52, esquina á la de San Ramón

WERTHEIM

MAQUINES PERA COSIR Y BRODAR

ESPECIALITAT: Máquina rotativa RÁPIDA, la mellor del món

Máquinas pera totes les industries.

Máquinas rectilíneas SEYFERT pera mitjas.

AL COMPTAT Y A PLASSOS

AVINYÓ, 9.—BARCELONA

EMULSION LOFFODEN

de aceite de hígado de bacalao con hipofosfitos

preparada con aceite purísimo procedente de las islas Loffoden (Noruega).

VENTA:

Farmacia Ferrer, Plaza del Angel, n.º 6.—BARCELONA y en todas las Farmacias y Depósitos de Especialidades

CALLICIDA PIZÁ

Extirpa rápidamente, sin dolor ni molestia, los callos y durezas.

Es curioso: no motiva los inconvenientes de otros y zapaterías.

Depósito general: Farmacia del autor, Plaza del Pino, 6. BARCELONA

Por 1'30 ptas. se remite por correo certificado.